

RAZISKOVALNA NALOGA

PISMO ALI SMS

**Področje:
SLOVENŠČINA**

**Avtorici
Lara Grošelj, Nika Kristan**

**Mentorica
Barbara Peternel, učiteljica slovenščine, univ. dipl. bibl.**

Žiri, 2014

KAZALO

KAZALO.....	2
KAZALO GRAFOV IN SLIK	3
1 POVZETEK	4
2 ZAHVALA.....	5
3 UVOD.....	6
4 METODOLOGIJA.....	7
5 PREGLED OBJAV	7
6 SPORAZUMEVANJE	7
6.1 Pomen sporazumevalnih dejavnosti	8
7 SPOROČANJE.....	8
7.1 Kaj je sporočanje?	8
7.2 Vrste pisnega sporočanja.....	9
7.2.1 Umetnostno besedilo.....	10
7.2.2 Neumetnostna besedila	10
8 PRAKTIČNO-SPORAZUMEVALNA BESEDILA.....	11
8.1 Pismo	11
8.2 SMS.....	14
9 ANKETA.....	15
10 RAZPRAVA IN ZAKLJUČEK	31
11 LITERATURA IN VIRI.....	33
12 PRILOGE.....	34

KAZALO GRAFOV IN SLIK

Slika 1: Epistola	14
Graf 1: Ali še kdaj prejmete kakšno pismo?	15
Graf 2: Od koga je to pismo?	16
Graf 3: Ali si že kdaj napisal pismo in ga poslal?	17
Graf 4: Če da, komu si ga napisal?	17
Graf 5: Kako je neuradno pismo sestavljeno?	18
Graf 6: Uradno pismo je	19
Graf 7: Ali uporabljaš sms-e?	19
Graf 8 : Če da, komu jih pošiljaš?	20
Graf 9: Še kdaj prejmete kakšno pismo?	21
Graf 10: Če da, od koga je to pismo?	22
Graf 11: Ali si že sam kdaj napisal pismo in ga poslal?	22
Graf 12: Če da, komu si ga napisal?	23
Graf 13: Kako je neuradno pismo sestavljeno?	23
Graf 14: Uradno pismo je	24
Graf 15: Ali uporabljaš sms-e?	24
Graf 16: Če da, komu jih pošiljaš?	25
Graf 17: Ali še kdaj prejmete kakšno pismo?	26
Graf 18: Od koga je to pismo?	26
Graf 19: Ali si že sam kdaj napisal pismo in ga poslal?	27
Graf 20: Če da, komu si ga napisal	27
Graf 21: Kako je neuradno pismo sestavljeno?	28
Graf 22: Uradno pismo je	29
Graf 23: Ali uporabljaš sms-e?	29
Graf 24: Če da, komu jih pošiljaš?	30

1 POVZETEK

Raziskovalna naloga z naslovom Pismo ali SMS predstavi, koliko učenci naše šole pišejo, komu pišejo, kaj jim je pri pisanju pomembno in naštevajo besede, ki jih pri pisanju uporabljajo.

Sodobni čas nam narekuje vse hitrejši tempo življenja. Povezavo ali stik s človekom, ki ni v neposredni bližini, vzpostavimo najhitreje prek računalnika in telefona, v zadnjem času predvsem mobilnega.

V zadnjih desetletjih so računalniki novo orodje za ustvarjanje, urejanje, strukturiranje, arhiviranje in za dostop ter razčlenjevanje raznovrstnih besednih in nebesednih besedil. Tako so se razvile nove vrste elektronsko oblikovanih besedil. Razvila so se obširna nova področja proučevanja novega žanra elektronske literature, kulture, besedil in jezikoslovja in porodila se je potreba po čim obsežnejši digitalni pismenosti za razbiranje raznih oblik e-besedil.

Čeprav sodobni čas in tehnologija prinašata nov način življenja, komuniciranja in sporočanja pa vseeno ne bi bilo prav, da bi na pisanje pisem popolnoma pozabili.

Že dolgo je pismo zelo znana in uporabna oblika komuniciranja.

Pisem, takšnih osebnih, je res vedno manj, toda svojega čara niso izgubila. Saj veste, zaradi tistih krhkih niti in nitk.

Najina raziskava bo odgovorila na nekatera vprašanja o pismih ali sms-ih in pisanju le-teh ter zapisom, kako to doživljajo učenci zadnje triade naše šole.

Najprej sva iz različnih virov zbrali literaturo, ki govori o pisanju in pismih.

V prilogi je anketa, s katero sva prišli do rezultatov.

2 ZAHVALA

Zahvaljujema se najini mentorici, učiteljici Barbari Peternel.

Zahvalo pa dolgujema tudi vsem učencem, ki so si vzeli čas in rešili anketo.

Lepa hvala vsem.

3 UVOD

V začetku šolskega leta sva se odločili, da letos skupaj opraviva raziskovalno nalogo. Vedeli sva, da moraš izbrati neko stvar, ki te zanima in pridobiš dovolj informacij o njej. Na šoli smo vključeni v projekt z naslovom Opolnomočenje učencev z izboljšanjem bralne pismenosti in dostopa do znanja – Bralna pismenost in na pobudo učiteljice sva se odločili, da raziščeva, koliko naši učenci zadnje triade še pišejo osebna pisma in kakšen jezik uporabljajo pri pisanju.

Ljudje smo bitja, ki potrebujemo bližino sočloveka. Eden od načinov sporazumevanja, ki omogoča povezavo z ljubljeno osebo, s prijateljem, s sorodnikom, je pismo. Opevano v pesmih pesnikov, prikazano kot motiv na slikah slavnih slikarjev, opisano v mnogih proznih delih kot tisti usodni trenutek, ki povzroči preobrat ali pa stopnjuje napetost dogajanja.

Vsako pismo nosi v sebi neko sporočilo. Uradna in čustveno neobarvana so sporočila uradnih in poslovnih pisem. Osebna pisma pa so polna občutij in čustev sporočevalca. Naslovnik ga v teh pismih začuti, spozna njegov tok misli in način tvorjenja povedi; to še posebej velja, če je pismo napisano lastnoročno.

Hipoteze

H1: Nihče izmed učencev ne piše več pisem.

H2: Pri pisanju sms sporočil vsi uporabljajo pogovorni jezik.

H3: Nihče ne bo vedel pregovora o pismu.

H4: Vsi bodo vedeli, kaj je uradno pismo.

Hipoteze sva ovrgli ali potrdili. Razlaga tako ovrženih kot potrjenih hipotez je podana v zaključku najine raziskave.

4 METODOLOGIJA

Osnova terenskega dela je bilo anketiranje, za kar nisva potrebovali soglasja, saj sva anketirali učence naše šole, poleg tega je bila anketa anonimna. Sestavili sva vprašalnik. Večina vprašanj je zaprtega tipa ter sprašujejo po splošnih podatkih, nekatera vprašanja pa so odprtega tipa in sprašujejo po naslovnih, pregovorih ali zapisanih besedah. Anketa nama je služila za pridobivanje podatkov o pisanju in zgradbi pisem ter sestavi pisem. Pridobljene podatke sva grafično prikazali (pred tem sva uporabili statistično metodo) ter jih komentirali.

Za razpravo sva uporabili metodo razlage, interpretacije.

5 PREGLED OBJAV

Pred samo izvedbo naloge sva pregledali objave in literaturo, ki se veže na predmet najine raziskave, torej na pisanje nasploh in na pisma. Najprej sva pregledali priročno literaturo (slovarje, enciklopedije, leksikone, slovnico), nato sva s pomočjo javno dostopnega spletnega kataloga Cobiss-Opac iskali ustrezno strokovno literaturo.

6 SPORAZUMEVANJE

Sporazumevanje (komunikacija) je izmenjavanje besedil med ljudmi. Zajema najmanj dve osebi: tistega, ki govori ali piše, in onega, ki posluša ali bere. Torej je ena od oblik človekove družbene dejavnosti (kot so pomembna skupna dejanja, npr. menjava blaga, igra, ples ...) in sicer najpogostejša in verjetno tudi najpomembnejša. Sporazumevanje obsega sporočanje in sprejemanje besedil. Oseba A kaj sporoča osebi B, ta pa njeno besedilo sprejme in ga, če obvlada isti jezik, razume. Oseba A je torej sporočevalec, oseba B pa prejemnik. Sporočevalec je lahko govorec ali pisec, prejemnik pa poslušalec ali bralec (Bešter, 2000).

6.1 Pomen sporazumevalnih dejavnosti

Da človek zna brati, pisati, govoriti in poslušati, je pomembno, saj ni možnosti, da bi normalno funkcioniral v okolju, kjer živi, če bi tega ne obvladal.

Bolj kot je razvito okolje, bolj pismen mora biti posameznik, da se znajde v njem. Tako npr. za posameznika v visoko razviti informacijski družbi ni dovolj, da zna brati in pisati, ampak tudi da je npr. računalniško pismen, saj mu to olajšuje funkcioniranje v tem okolju. Po drugi strani pa je za pripadnika nekega plemena v Afriki že to, da zna brati, pokazatelj visoke pismenosti.

Težko je reči, kateri člen je najpomembnejši v verigi posameznikov, društev ali družbe kot celote, ki naj bi nepismenega otroka oblikoval v dobrega bralca in uspešnega uporabnika jezika. V verigi pa so zagotovo poleg staršev učitelji in drugi strokovnjaki na šoli, za katere je pri otrokovem opismenjevanju tudi jasno opredeljena vloga z vzgojnim in učnim programom.

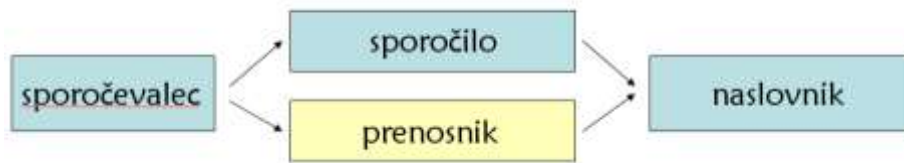
7 SPOROČANJE

7.1 Kaj je sporočanje?

Sporočanje je dejavnost tvorjenja, prenašanja in sprejemanja sporočil. Sporočilo v jezikovni govorici imenujemo besedilo. Besedilo nastane, ko se kdo odloči, da bo določeno stvarnost, kakor se kaže v njegovi zavesti, kot tvarino (tematiko) preslikal s sredstvi danega jezika. To stori bodisi v govorni bodisi v pisni podobi. S tem omogoča, da kdo drug (ali on sam) ubesedeno stvarnost v svoji zavesti spet lahko vzpostavi, jo »zagleda«.

Sporočanje si lahko predstavljamo v obliki modela, ki sestoji iz tvorca in naslovnika besedila, ter iz besedila samega. Vsako sporočanje se poleg tega dogaja v določenih prostorskih, časovnih itd. okoliščinah: te bolj ali manj vplivajo tako na nastanek besedila kakor na njegov sprejem pri naslovniku. (Toporišič, 1994, str. 173)

Model sporočanja:

Sporočanje je delovanje, s katerim komu posredujemo svoje znanje, želje, doživljanje, hotenje ... Sporočanje je dejavnost tvorjenja, prenašanja in sprejemanja sporočil. To lahko opravimo z različnimi sredstvi sporočanja, npr. s kretnjami, z izrazom obraza, z jokom, s pogledom (ali z besedo). Govorimo torej o nebesednem sporočanju (to je s pogledom, z jokom, s kretnjami) in besednem sporočanju (to je z izgovorjeno ali napisano besedo).

Rezultat sporočanja je besedilo. Sporočilo je to, kar nekdo (sporočevalec) tvori, in to, kar nekdo (naslovnik) sprejema.

Sporočilo, ki ga posredujemo z besedami, povezanimi v povedi, imenujemo besedilo. Pri sporočanju vedno sodelujeta dva: sporočevalec in naslovnik. Sporočevalec je oseba, ki sporoča (govori ali piše), tvori besedilo. Naslovniku posreduje svoje znanje o nečem, hotenje, svoje doživljanje. Ko tvori besedilo, mora upoštevati, komu sporoča (ali je naslovnik znanec, starejša oseba ...) Naslovnik je tista oseba, ki ji je besedilo namenjeno. Sporočilo sprejema (posluša, bere, gleda) ter iz znamenj, s katerimi je bilo tvorjeno, prepozna, kaj sporoča. Pri tem dejanju mora upoštevati okoliščine, saj se da isto sporočilo razumeti različno. (Pavlin, 1997, str. 11)

7.2 Vrste pisnega sporočanja

Besedilo je lahko **umetnostno** ali **neumetnostno**.

7. 2. 1 Umetnostno besedilo

Pisec si dogajanje navadno izmisli (tj. fiktivnost). Poudarek je na tistem delu, ki se zdi avtorju najbolj težaven, zanimiv, aktualen, potreben kritike, osvetlitve. Vsebina je posredovana tako, da naslovniki prinaša lepotno ugodje - to je estetski užitek. Namen takega besedila je, da bogati človekovo duševnost in njegov miselni svet. Umetnostno besedilo je besedilo pisatelja, pesnika, dramatika. Umetnostni jezik je jezik umetnostne proze, pesmi in drame. Jezik v takem besedilu je navadno bogat. Vsebuje različna jezikovna sredstva. Naštejmo jih nekaj:

- okrasni pridevki: *dobra mati, prenagljeno sporočilo;*
- primere: *lepa kot zora, močan kakor lev;*
- poosebitve: *mesec je hodil po mehki travi, še kamen je potočil solzo;*
- pretiravanja: *Teče, teče rdeča kri, da bi gnala kamne tri.*
- rima: Sem dolgo upal in se bal / slovo sem upu, strahu dal. (Prešeren)
- glasovno slikanje: *Rega, rega, rega, / vedno hujša je zadrega. (Župančič)*
- ponavljanja: *Sijaj, sijaj sončece! (Ljudsko), ... zlat pripelji s sabo dan, / zlat, vesel, kot je škrjanček. (Murn)*
- nasprotje: *Ne meč, pregnala nas bo sreča kriva. (Prešeren)*
- uporaba premega govora: "Nisi iz teh krajev?" ga je vprašala gospa.

7. 2. 2 Neumetnostna besedila

Neumetnostna besedila so praktično-sporazumevalna, publicistična in strokovna.

- a) Praktično-sporazumevalna besedila tvorimo v zasebnih govornih položajih. V njih se sporočevalec razodeva, tj. pokaže, kakšen je, kakšen je njegov odnos do naslovnika in podobno.

- b) Publicistična besedila so namenjena javnosti, tj. širokemu krogu ljudi različnih starosti, poklicev ... Zanje so značilna jezikovna sredstva, s katerimi bi pritegnili pozornost naslovnika. Besedila se včasih približajo strokovnim, drugič pa praktično-sporazumevalnim.
- c) Za strokovno besedilo je značilno, da sporočajo dejstva o izbrani strokovni vsebini. Avtor je navadno strokovnjak za določeno področje. (Pavlin, 1997, str. 63, 64)

8 PRAKTIČNO-SPORAZUMEVALNA BESEDILA

Praktično-sporazumevalna besedila se govorjena (npr.: pozdravi, pogovor, prepir) in pisana (npr. stalne oblike besedil kot razglednica, zasebno pismo, čestitka, voščilo). V govorjenih besedilih se pojavlja tudi narečje/pokrajinski jezik, kar pa je v pisni obliki besedil nedopustno. Besedje v teh besedilih je v določenem govornem okolju znano, veliko je čustveno zaznamovanih besed.

8. 1 Pismo

Že dolgo je pismo zelo znana in uporabna oblika komuniciranja.

Pogled v Slovar slovenskega knjižnega jezika nam ponudi naslednjo razlago.

- pismo-a s (i) 1. ovojnica z listom papirja za navadno daljša sporočila po pošti: kupiti pismo in dopisnico; barvasta, bela pisma; majhno, podolgovato pismo / znamke za pisma / odprl je pismo in začel brati; zalepiti, zapreti pismo / sporočiti v pismu // sporočilo, ki se navadno pošilja v taki ovojnici: dati pismo v ovojnico; dobiti pismo; izročiti pismo naslovniku; napisati, sestaviti dolgo pismo; oddati pismo na pošto; poslati pismo po kurirju, pošti / anonimno pismo; grozilno, izsiljevalno, ljubezensko, poslovilno, zahvalno pismo; predsednik je zboru poslal pozdravno pismo; uredništvo je prejelo veliko protestnih pisem / publ. odprto pismo sestavek, ki seznanja javnost z obravnavo zadeve med avtorjem sestavka in drugo osebo // s prilastkom krajše uradno ali poslovno pismeno sporočilo: cirkularno pismo; poslovna, uradna pisma; terjatveno pismo; glava pisma 2. v zvezi sveto pismo temeljna knjiga krščanske vere in delno židovske vere: brati, razlagati sveto pismo; odlomek iz svetega pisma / sveto pismo nove, stare zaveze 3. star., s prilastkom listina: darilno pismo; notarsko pismo /

napraviti ženitno pismo ženitno pogodbo 4. star. pisava, črkopis: iznajditelj glagolskega pisma; naučiti koga grškega pisma / z njegovo pomočjo se je izobrazil v pismu in knjigi v pisanju in branju • star. ko je delal pismo, je hčeri dal pol posestva oporoko; star. v pismih piše, da sem rojen v tem kraju v dokumentih; knjiž. izmenjala sta si precej pisem precej sta si dopisovala ◊ adm. poslovno pismo stenografija, ki omogoča zapis do osemdeset besed na minuto; fin. kreditno pismo bančna listina, s katero je mogoče dvigati zneske pri drugih bankah.

EPISTOLA

Epistolé pomeni v stari grščini pismo. V književnosti označuje epistola pesem, ki si privzame obliko pisma: pisana je v prvi osebi in namenjena konkretnemu (ali izmišljenemu) naslovljencu. Lahko bi ji torej rekli pismo - pesem ali pesem - pismo, pisemska pesem ali pesemsko pismo.

Po tematiki se epistole delijo na več vrst:

Najbolj priljubljene so bile v literarni zgodovine seveda ljubezenske epistole. Take je v časih svoje slave pisal rimski pesnik *Ovidij*. Ko pa je padel v nemilost in je bil preganjan na konec tedaj znanega sveta, na obalo Črnega morja, v pokrajino Pont, je napisal dve zbirki epistol - *Tristia* (Žalostinke) in *Epistulae ex Ponto* (Pontska pisma) - da bi izrazil svoje domotožje. Zaman je v pismih poskušal prepričati oblastnike, naj mu dovolijo vrnitev v Rim: umrl je daleč od ljubljene domovine, njegova usoda je postala metafora za usodo pesnika, obsojenega na izgnanstvo, obe zbirki pisemskih pesmi pa nedosežni vzor žalostnih epistol.

Po teh čustveno obarvanih epistolah pa se je že v latinski književnosti uveljavila tudi zvrst v verzih napisanih pisem, ki obravnavajo moralne, filozofske in literarne probleme. Začetnik tovrstnih filozofskih epistol je *Horacij*: znamenito in njegovo 476 heksametrov dolgo pismo, naslovljeno *Epistula ad Pisones* (Pismo Pizonom). Pravzaprav dandanašnji le še redki strokovnjaki vedo, da je bil *Lucij Calpurnij Pizon* rimski konzul ter da se je njegova družina (poleg njega še sinova *Lucij* in *Gaj*) navduševala za poezijo. V literarni zgodovini so ta Horacijeva pisma bolj znana pod naslovom *Ars poetica* (Pesniška umetnost) - v njih je veliki rimski pesnik razgrnil svojo poetiko, se pravi svoje poglede na pesništvo, ter med drugim razglasil vrednoto, da bodo umetnost obenem koristna in prijetna. (Novak, 1997)

ZATRAPANO PISMO

Hej, ljubi moj!

Obliznila bom znamko

in jo namesto vročega poljuba

pritisnila na vroč obraz kuverte.

Pritisni pismo na ustnice

in pij dolge francoske poljube

od tvoje ljube,

Ljube

ODTRAPANO PISMO

Pismo rosno!

Znova si zamudil obletnico poroke.

Najbrž si spet lokal potoke

piva. Ljudožer!

Slavnostno večerjo sem ti spravila v frižider.

Pojej jo sam! (Če boš seveda trezen.)

Kakor zrezek se počasi ohlaja tudi moja ljubezen.

Pusti me spati

in ne loputaj z vrati!,

ti sporoča

brez poljuba

tvoja izgubljena

Ljuba (Novak, 1997)

Slika 1: Epistola

8. 2 SMS

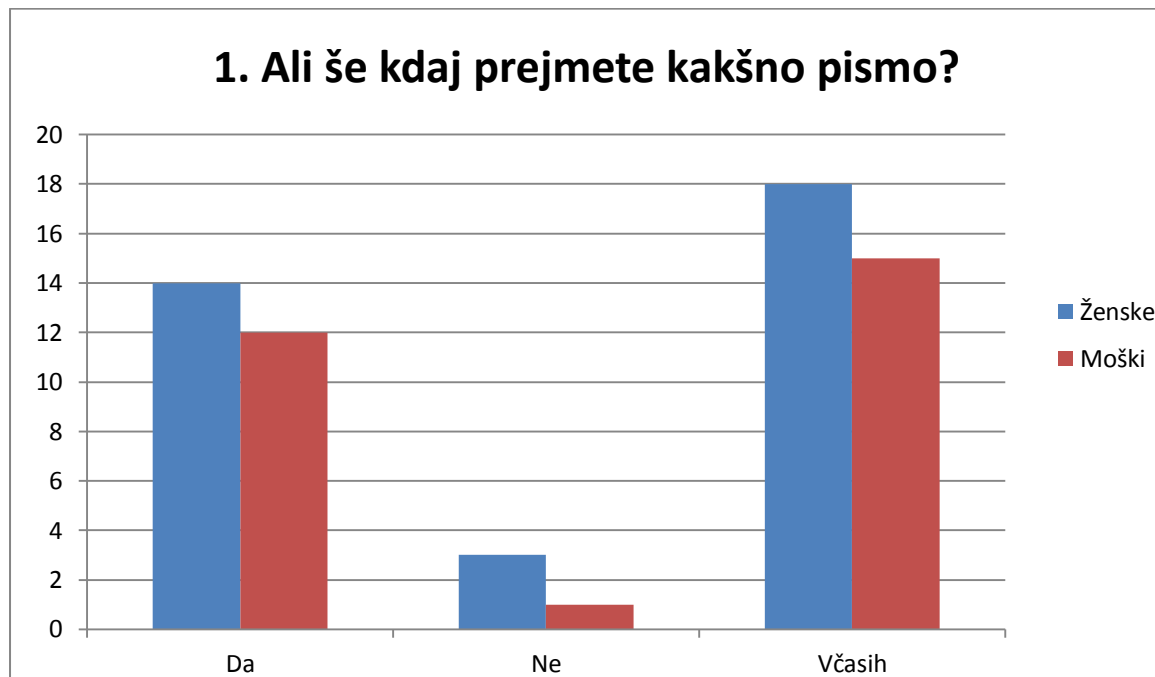
Sistem kratkih sporočil (kratica SMS - Short Message Service) je tehnologija na mobilnih telefonih in tudi na računalnikih. Sistem omogočajo prenos besedilnih sporočil do 160 znakov, nekateri ponudniki omogočajo tudi več (posamezno sporočilo razbijejo na več krajših sporočil). (<http://sl.wikipedia.org/wiki/SMS>)

SMS-komunikacija danes predstavlja pomemben del našega vsakdana: lahko nadomešča telefonski klic, s SMS-jem pošljemo voščilo, povabimo na zabavo, dobimo želeno informacijo, glasujemo, darujemo ... Nadomešča torej govorjena in pisana besedila in je lahko del neuradne ali uradne SMS-komunikacije. Svetovni splet, sleng, vsestransko prodirajoča angleščina ter omejitve na 160 znakov so odločilno vplivali na nastanek novega koda - jezika SMS-jev. Gre za način pisanja, ki se je pojavil predvsem v okviru neuradne SMS-komunikacije, nekatere značilnosti pa so opazne tudi v uradni komunikaciji.

9 ANKETA

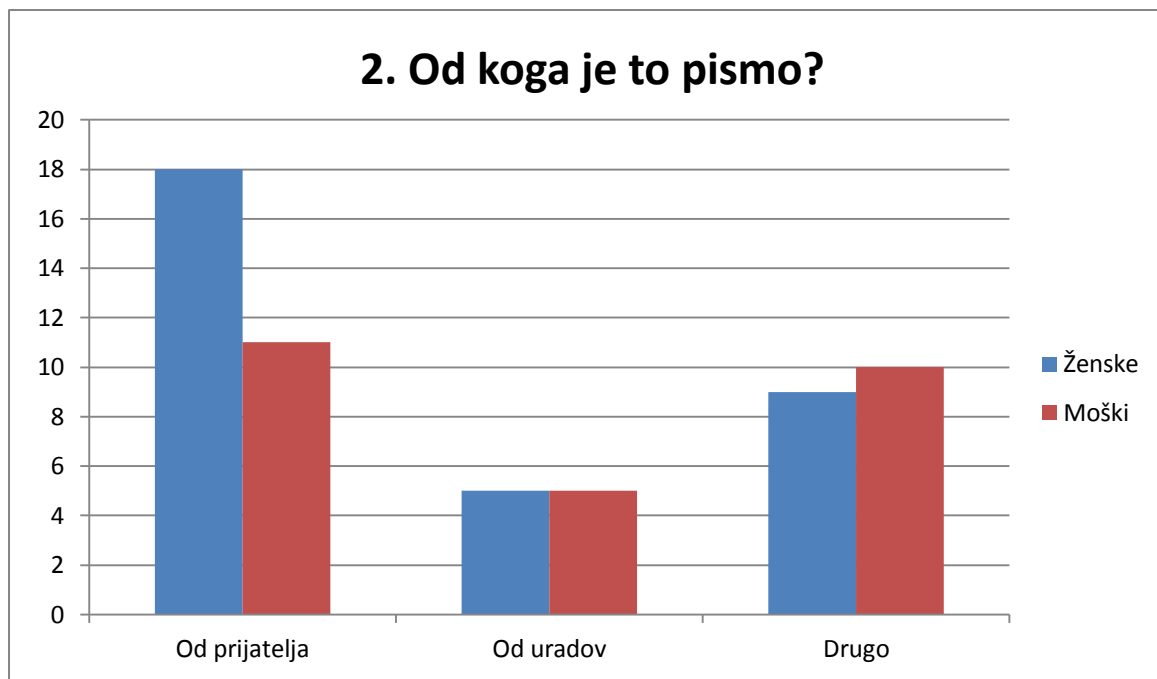
Med učenci sedmih, osmih in devetih razredov sva opravili anketo o prejemanju, pisanju in sestavi pisem. Anketo je skupaj reševalo 145 učencev. Zanimala naju je tudi raba knjižnih pogovornih besed.

Med učence sedmih razredov sva razdelili 62 anket, in sicer anketo je reševalo 35 učenk in 27 učencev.

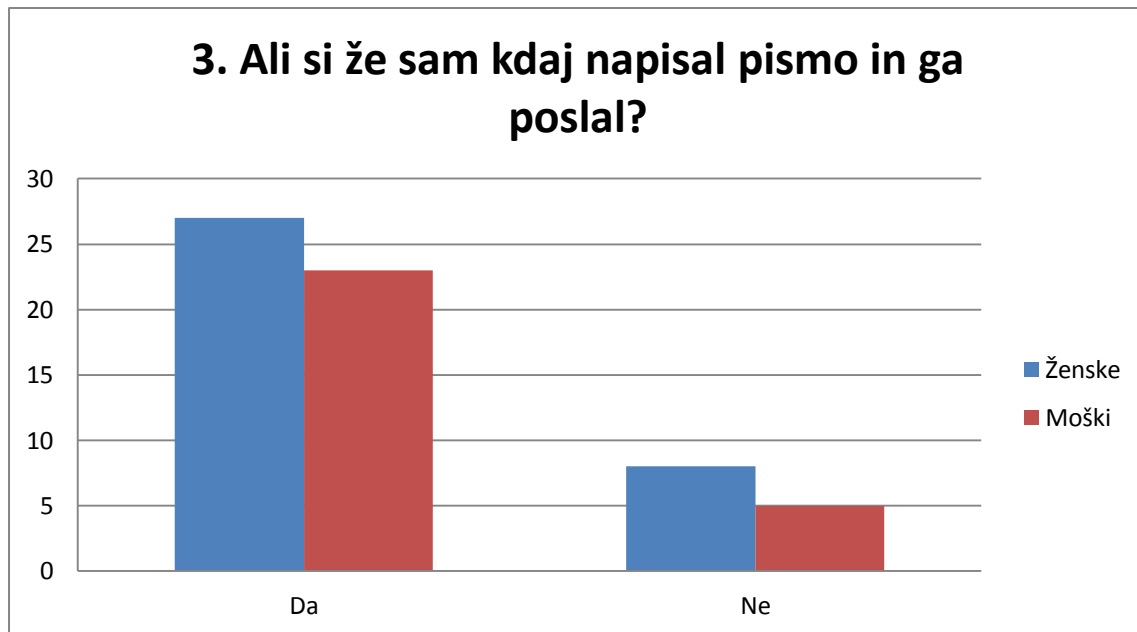
Graf 1: Ali še kdaj prejmete kakšno pismo?

Graf z naslovom Ali še kdaj prejmete kakšno pismo dokazuje, da si učenci sedmih razredov še dopisujejo med seboj, saj je 91 % učenk odgovorilo, da prejmejo pismo, ravno tako tudi učenci (96 %) prejmejo pismo, saj je le en učenec odgovoril, da nikoli ne prejme nobenega pisma. Pri učenkah je ta odstotek za spoznanje nižji, saj tri učenke niso prejele pisma. Iz grafa je razvidno, da nekateri učenci pogosto, drugi pa le včasih prejmejo pismo.

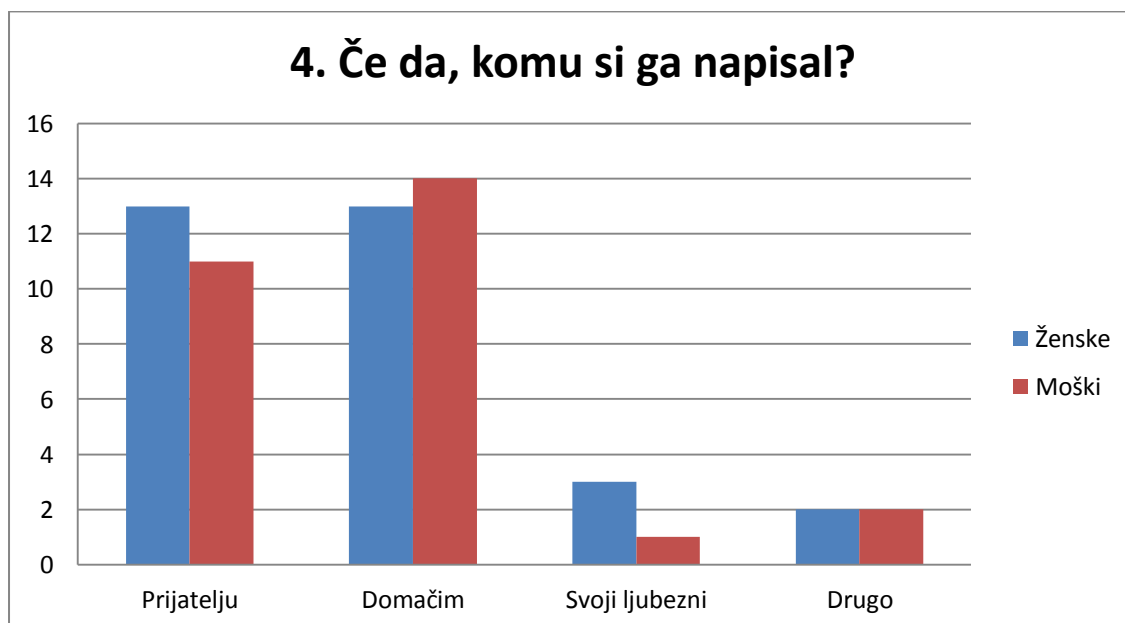
Graf 2: Od koga je to pismo?

Učenci sedmih razredov so na vprašanje od koga prejmete pismo tako fantje kot dekleta odgovarjali, da pismo prispe največkrat od prijateljev (52 % dekleta in 44 % fantje); uradna pisma za učence sedmih razredov še niso tako pogosta (8 %), pod drugo so navedli pisma, ki jih prejmejo od staršev ali sorodnikov. Meniva, da so to pisma pisana na počitnicah ali potovanjih. Nekatera izmed njih so tudi ljubezenska pisma.

Graf 3: Ali si že kdaj napisal pismo in ga poslal?

Pogled na graf z naslovom Ali si že kdaj napisal pismo in ga poslal naju preseneti, saj ugotavljava, da kar sedem deklet in pet fantov ni nikoli napisalo pisma in ga ni niti poslalo. V odstotkih to pomeni 20 %, podatek je zanimiv na populacijo učencev sedmih razredov, saj vemo, da so bili v različnih šolah v naravi in tudi od tam niso pisali pisma.

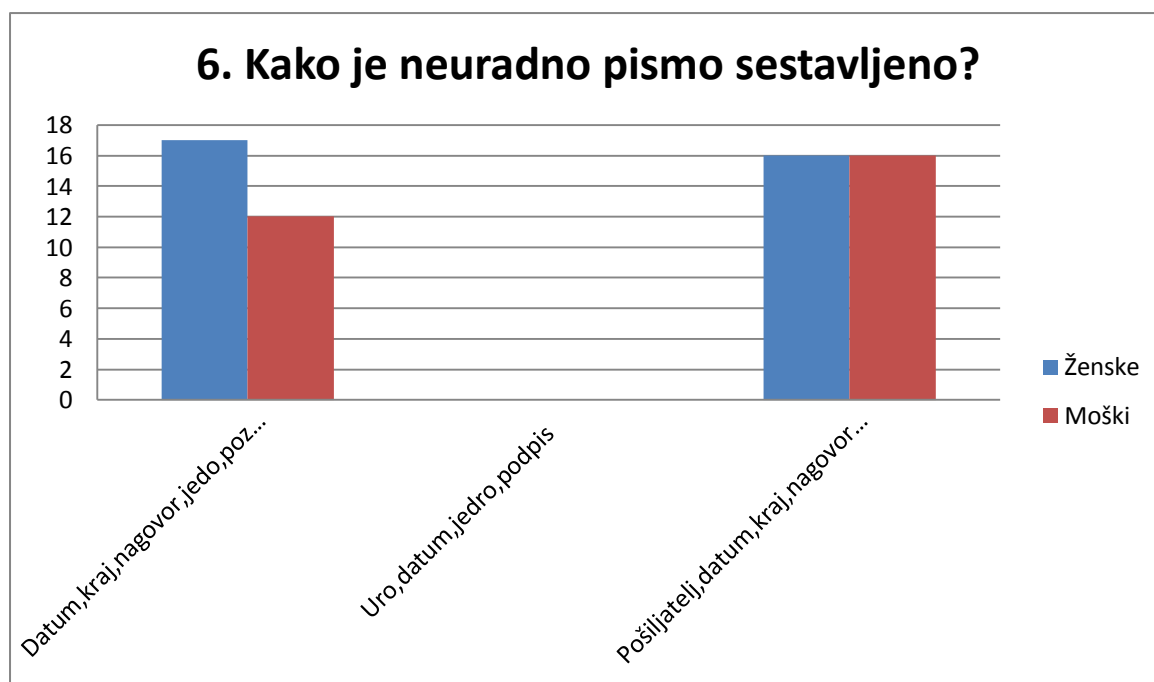

Graf 4: Če da, komu si ga napisal?

Iz grafa4 lahko izveva, da učenci pišejo predvsem domačim in prijateljem. Kar 38 % pišejo prijateljem in 43 % domačim. Ugotovili sva, da samo 6 % učencev piše svoji ljubezni nisva pa prepričani, da so odgovorili pošteno. Ostali pa so obkrožili, da pišejo drugim.

5. Kaj meniš, da bi po tvojem mnenju moralo vsebovati ljubezensko pismo?

Učenci so nama zaupali, da bi uporabili lepe besede, risali srčke ... Napisali pa bi tudi kakšno pesem. Učenke pa menijo, da je pomemben dišeč, okrašen papir z veliko srčkov. Vsebovati mora lepe, čustvene in iskrene besede. Strinjajo pa se tudi s pesmijo.

Graf 5: Kako je neuradno pismo sestavljeno?

Neuradno pismo pišemo osebam, s katerim smo družbeno enakovredni ali čustveno povezavi (npr. babici, prijatelju, bratrancu ...). V njih naslovnika nagovarjamo z neuradnim nagovorom, ga tikamo in pozdravljamo z neuradnim pozdravom.

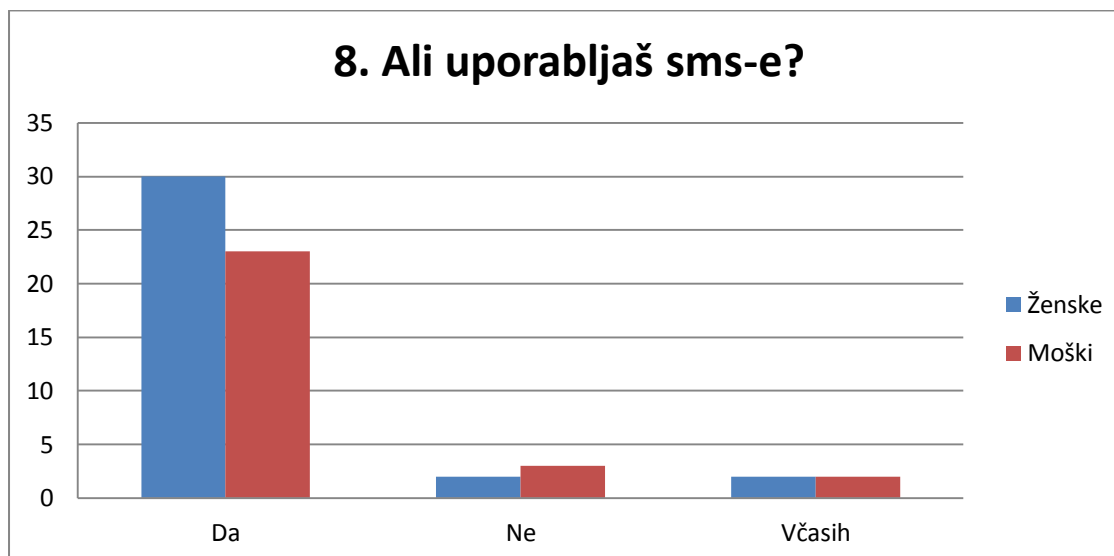
Zelo naju je presenetilo, ko je 51 % učencev odgovorilo narobe oz. niso vedeli, da ni potrebno navesti pošiljatelja, kadar pišemo neuradno pismo. Pričakovali sva, da bo večina odgovorov pravih. Pravilno jih je odgovorilo le 49 % učencev.

Graf 6: Uradno pismo je

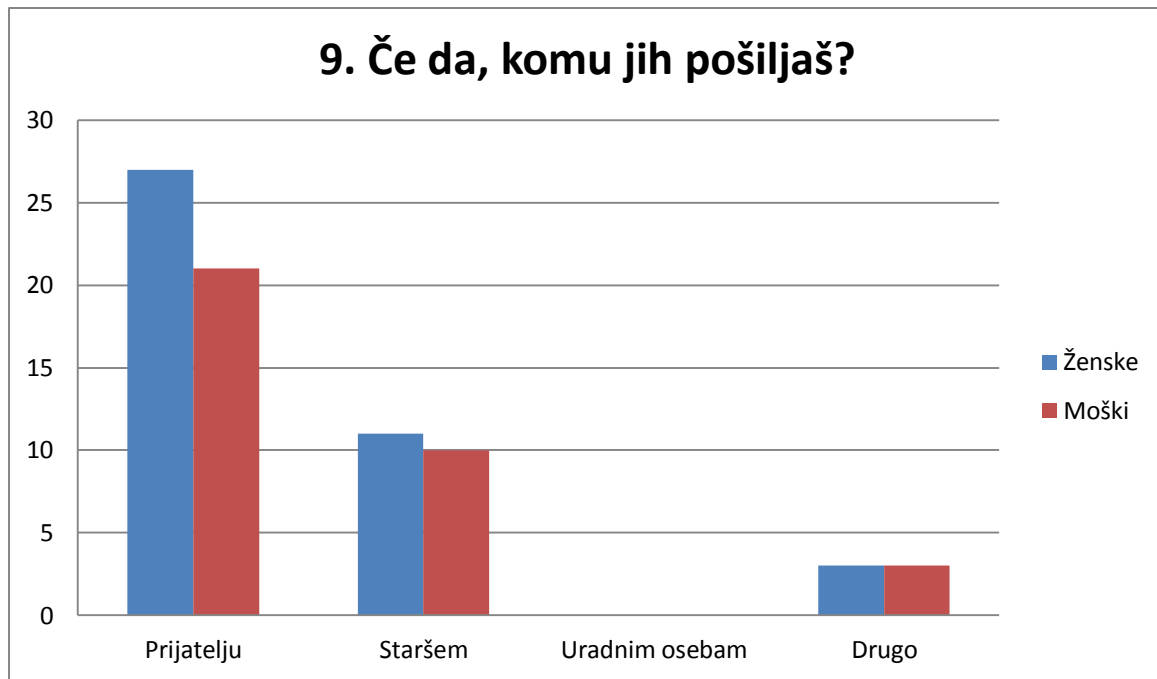
Kaj je uradno pismo? Osebam, ki jih ne poznamo, s katerimi nismo družbeno enakovredni ali nismo čustveno povezani, pišemo uradna pisma. V njih naslovnika nagovarjamo z uradnim nagovorom, ga vikamo in pozdravljamo z uradnim pozdravom.

Le 3 % učencev je odgovorilo napačno, vsi ostali pa so odgovorili prav, kar sva tudi pričakovali. Veva, da v sedmem razredu tvorimo uradna pisma.

Graf 7: Ali uporabljaš sms-e?

85 % je odgovor pritrnilo, 8 % je odgovorilo da sms-ov ne uporablja, 7 % pa je odgovorilo, da sms-e pošilja le včasih. Nad rezultati nisva bili preveč presenečeni, saj mladina večkrat poseže po telefonu, kar je v današnjih časih samoumevno.

Graf 8 : Če da, komu jih pošiljaš?

Tudi sms-e pošiljajo predvsem prijateljem in staršem. 61 % jih pošilja prijateljem, 33 % pa staršem. Uradnim osebam sms-ov ne pošilja nihče, kar je tudi razumljivo. 9 % učencev jih pošilja drugim osebam.

10. Ali pri pisanju sms-ov uporabljaš knjižni jezik ali se poslužuješ pogovornega jezika?

Učenke se 100 % poslužujejo pogovornega jezika. 26 učencev uporablja pogovorni jezik, le eden pa knjižni jezik.

11. Zapiši katere kratice ali slengovske besede uporabljaš pri pisanju sms-ov in jih razloži.

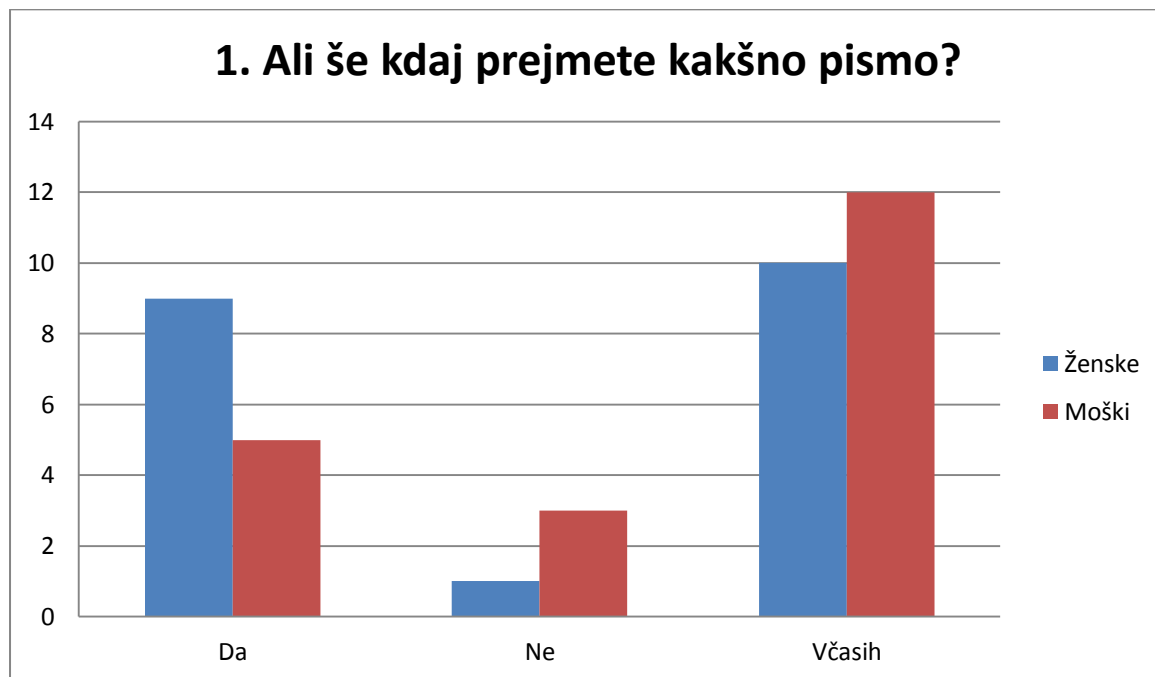
Navajava besede, ki so jih napisali učenci sedmih razredov:

wtf-what the fuck, omg-oh, my god, jbs-jebi se, brb-be right back, rtm-rad/a te imam, ful-zelo, kul-dobro, ljtf-ljubim te ful, ok-okey, dzd-dosti za danes, itk-itak/seveda, ju3-jutri, kwa-kaj, kk si-kako si, lol- laughing out loud, lp-lep pozdrav, žiw-adijo, kj-kaj, tyt-take your time, ty-thank you, np-ni problema, yolo-you only live once, jj-just a joke, mi2-midve, nwm-ne vem, ly-love you, btw-by the way, np-ni problema.

12. Če veš kakšen pregovor o pismu ga napiši!

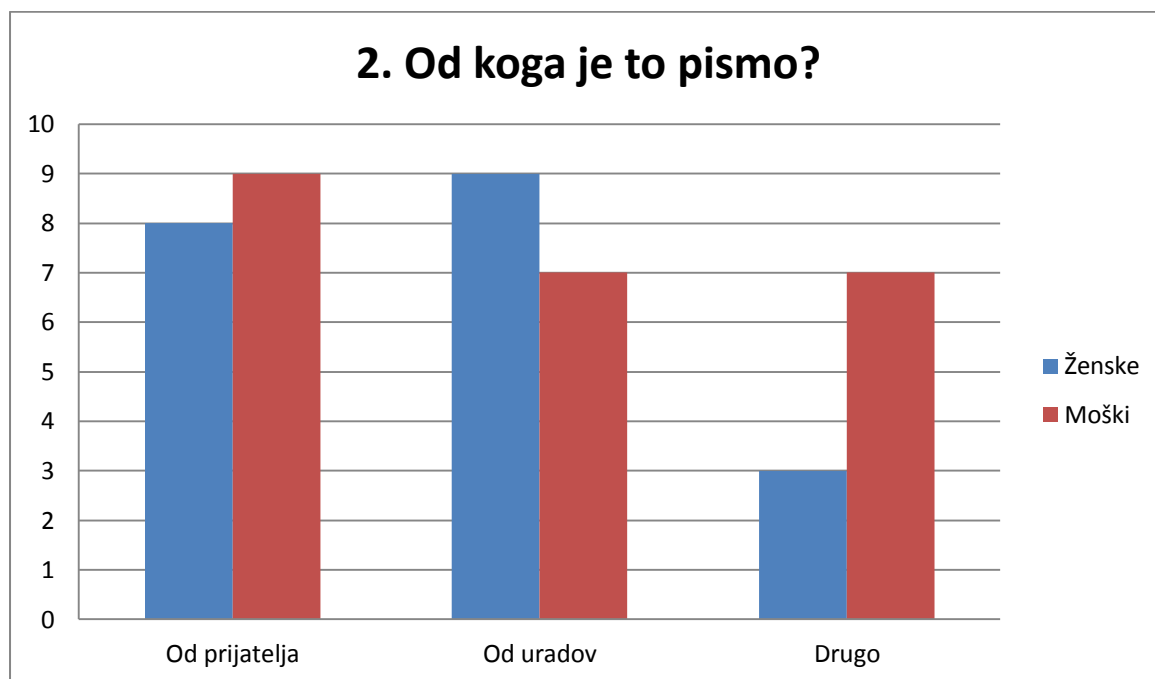
Dobili sva dva pregovora. Enega s strani učenk : "Veliko pismo, veliko dela." Enega s strani učencev : "Ko pismo dobiš, ga hitro odpiš."

Med učence osmih razredov sva razdelili 40 anket, ki jih je izpolnilo 20 učenk in 20 učencev.

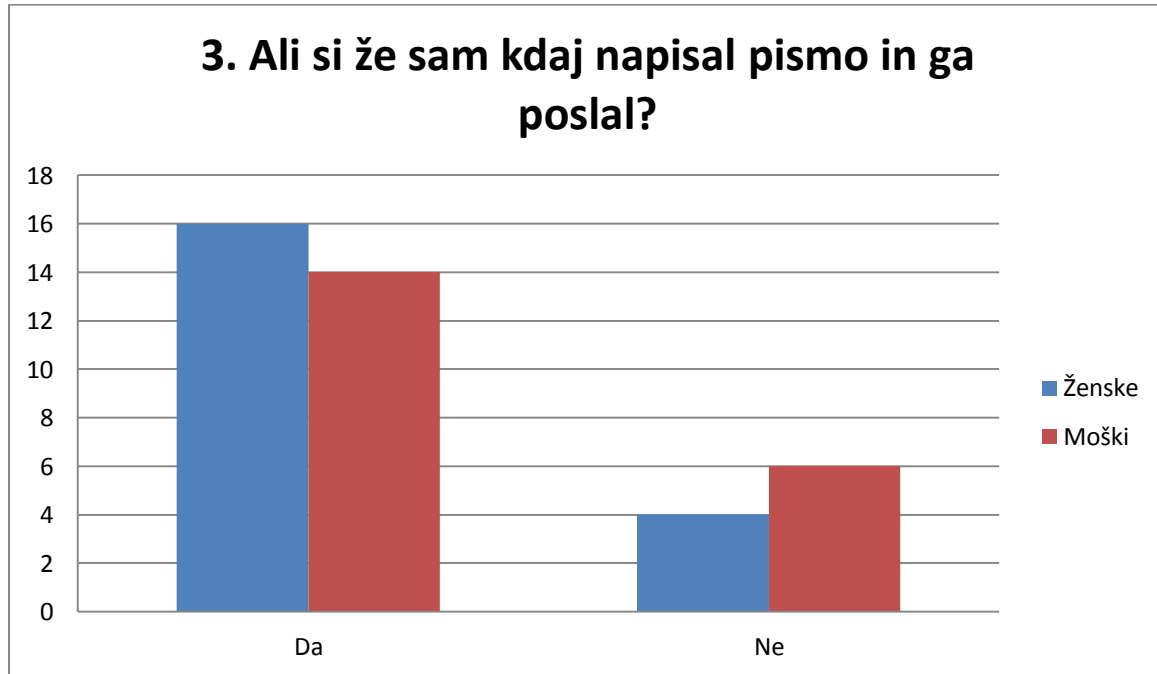
Graf 9: Še kdaj prejmete kakšno pismo?

Iz grafa 9 lahko izvemo, da učenci pisma še dobivajo, vendar ne tako pogosto. 95 % deklet in 85 % fantov pisma še dobiva. Eno dekle in trije fantje pisma še nikoli niso dobili. Pisma poznamo kot javna in zasebna. Javno pismo so najbrž vsi udeleženci ankete že prebrali, pri zasebnih pismih pa je naslovnik posameznik, kar pa je res mogoče, da ga še niso vsi prejeli.

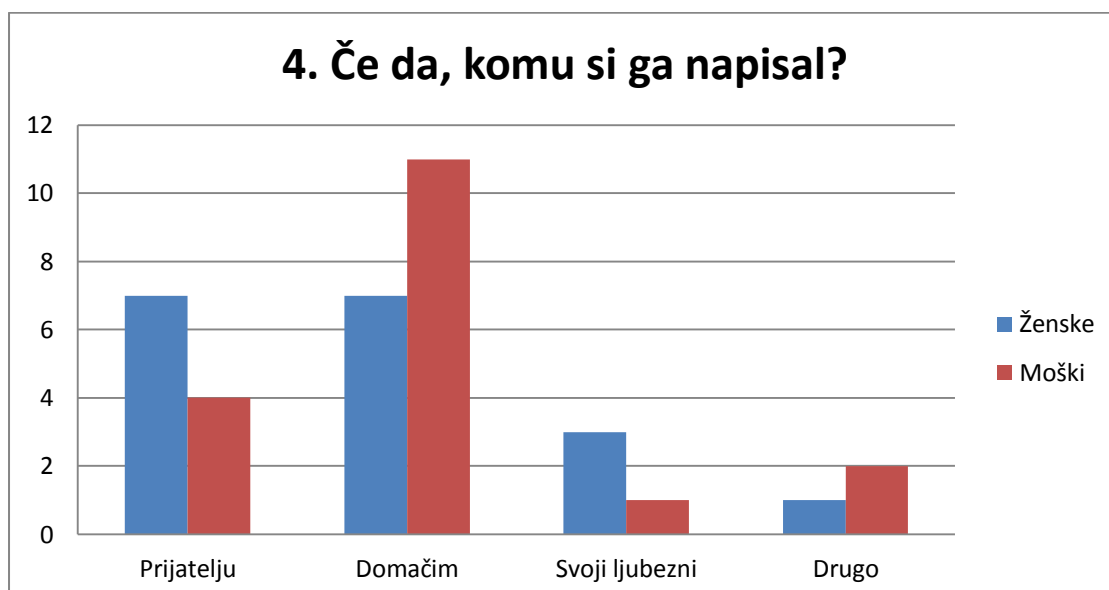
Graf 10: Če da, od koga je to pismo?

Iz grafa 10 je razvidno, da pisma dobivajo od staršev in uradov. V primerjavi s sedmim razredom naju čudi, da tukaj 45 % učenk in 35% učencev dobiva pisma od uradov. Od prijateljev jih dobiva 45% učencev in 40% učenk. Tretji možni odgovor, da dobivajo pisma od drugih je obkrožilo 25 %.

Graf 11: Ali si že sam kdaj napisal pismo in ga poslal?

Iz grafa Ali si že sam kdaj napisal pismo in ga poslal je razvidno, da učenci še vedno pišejo pisma. 75 % učencev je odgovorilo, da pisma pošilja, 25% učencev pa pisma še nikoli ni poslalo, kar je čudno, saj bi imeli priložnost poslati pismo iz raznih šol v naravi ali, če bi sodelovali na kakšnem tekmovanju ali se udeležili različnih taborov.

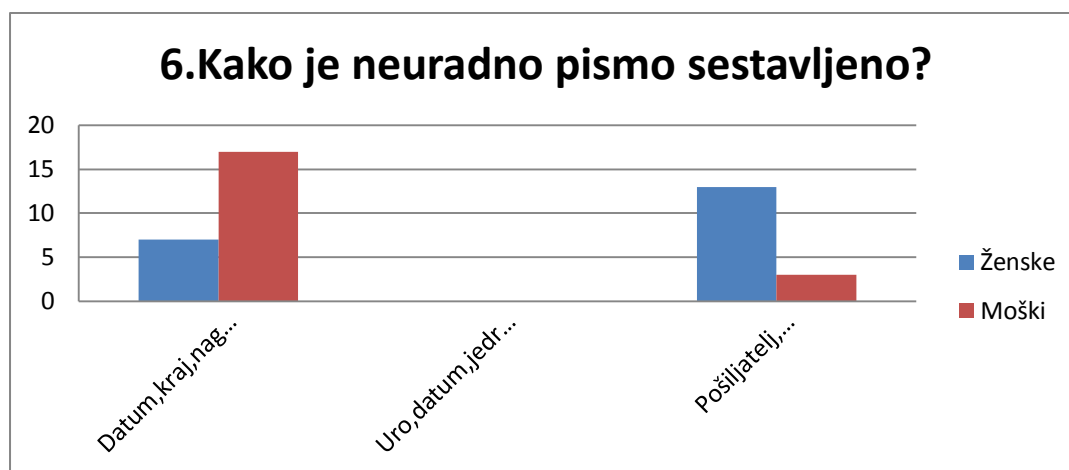

Graf 12: Če da, komu si ga napisal?

Fantje kar 55 % pišejo domačim, dekleta pa le 35 %. Prijateljem pišejo učenke ravno tako 55 %, učenci pa 20 %. Svoji ljubezni piše več deklet, in sicer 15 % med tem, ko fantje le 5 %. Ena učenka in dva učenca sta se odločila, za odgovor, da pišeta tudi drugim osebam.

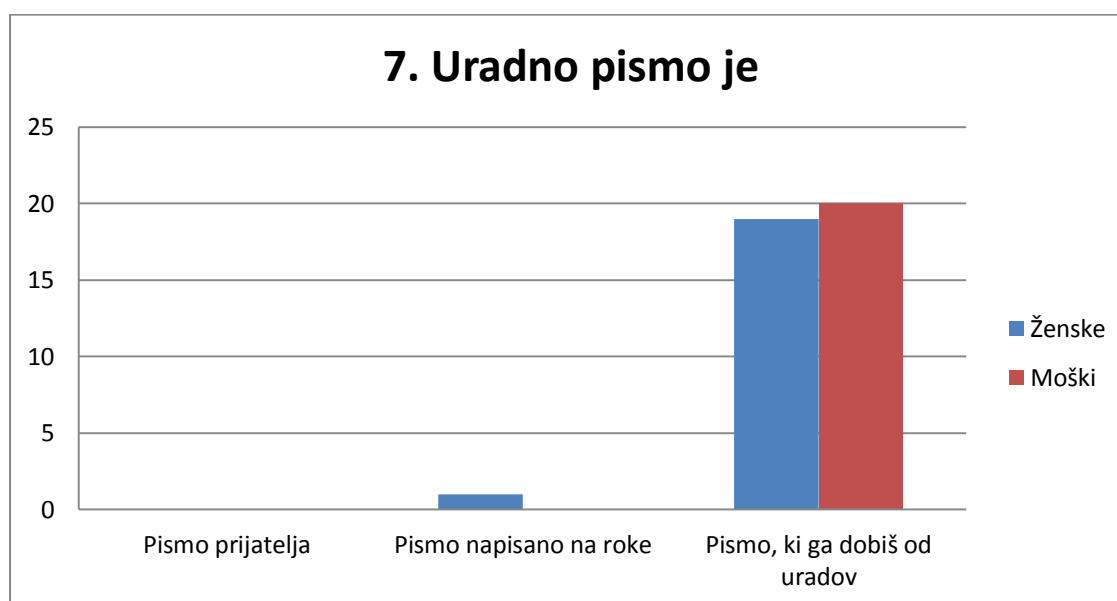
5. Kaj meniš, da bi po tvojem mnenju moralo vsebovati ljubezensko besedilo?

Vsi se strinjajo, da bi moralo vsebovati pesem, srčke, napisano naj bi bilo iskreno in romantično ter čustveno.

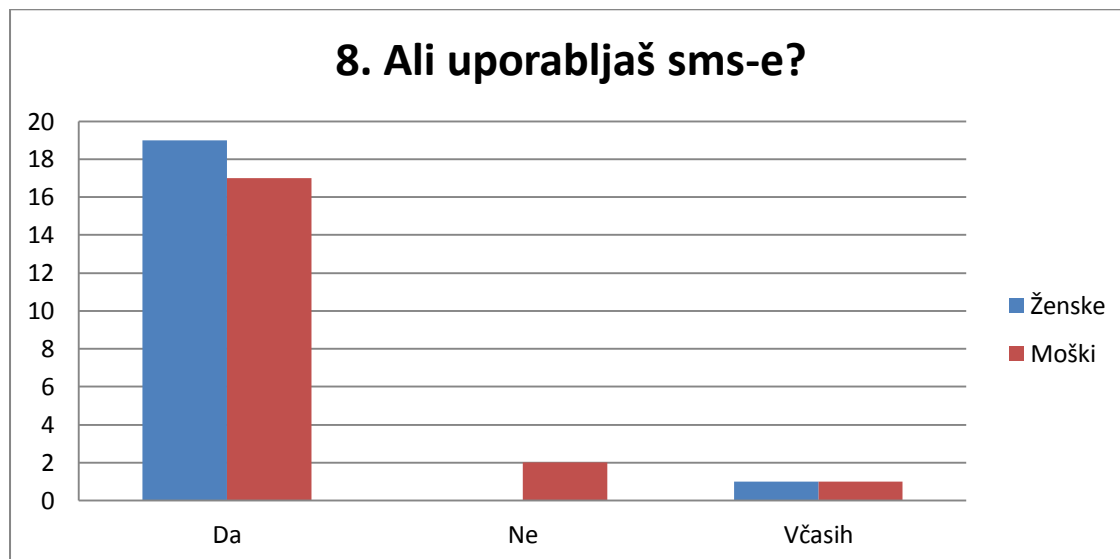
Graf 13: Kako je neuradno pismo sestavljeno?

Iz grafa 13 sva izvedeli, da je kar 85 % fantov odgovorilo pravilno in le 15 % napačno. Dekleta so se slabše odrezala, saj jih je kar 65 % odgovorilo napačno in le 35% pravilno.

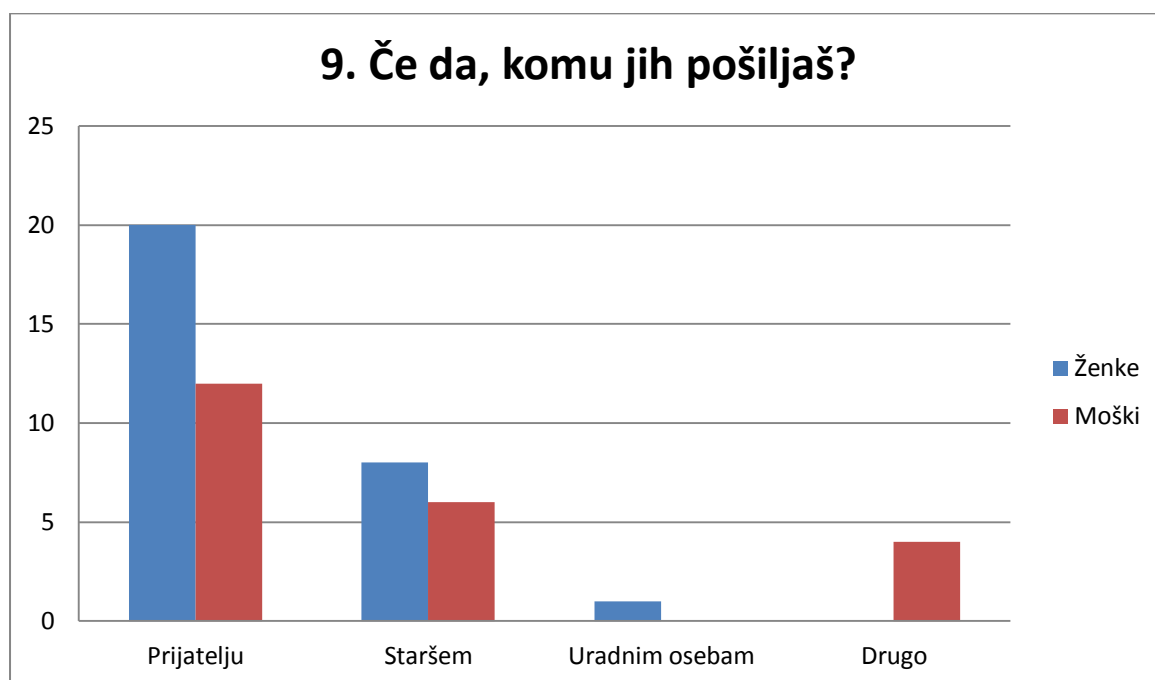
Graf 14: Uradno pismo je

Fantje so kar 100 % pravilno odgovorili pravilno, dekleta pa 95 %. Rezultati so bili predvideni, saj vprašanje ni bilo težko, kljub temu pa ena učenka meni, da je to pismo, ki je pisano na roke.

Graf 15: Ali uporabljaš sms-e?

Iz grafa Ali uporabljaš sms-e je razvidno, da fantje kar 100 % uporabljajo telefone za pošiljanje sporočil, med tem, ko dekleta 90 %. Le 2 dekleti sms-ov ne uporabljata oz. jih ne pišeta. Odgovori naju niso presenetili, saj mladina vedno več časa porabi za telefoniranje.

Graf 16: Če da, komu jih pošiljaš?

Kar 100 % fantov si dopisuje s prijatelji med tem, ko dekleta le 60 %. Staršem dekleta 30 % pošiljajo sms-e, fantje pa 40 %. Uradnim osebam pošilja sms-e eno dekle. Sprašujeva se, zakaj bi se morala že zdaj dopisovati z uradnimi osebami.

10. Ali pri pisanju sms-ov uporabljaš knjižni jezik ali se poslužuješ pogovornega jezika?

Dvajset učenk in osemnajst učencev uporablja pogovorni jezik ter dve učenki in učenec knjižni jezik.

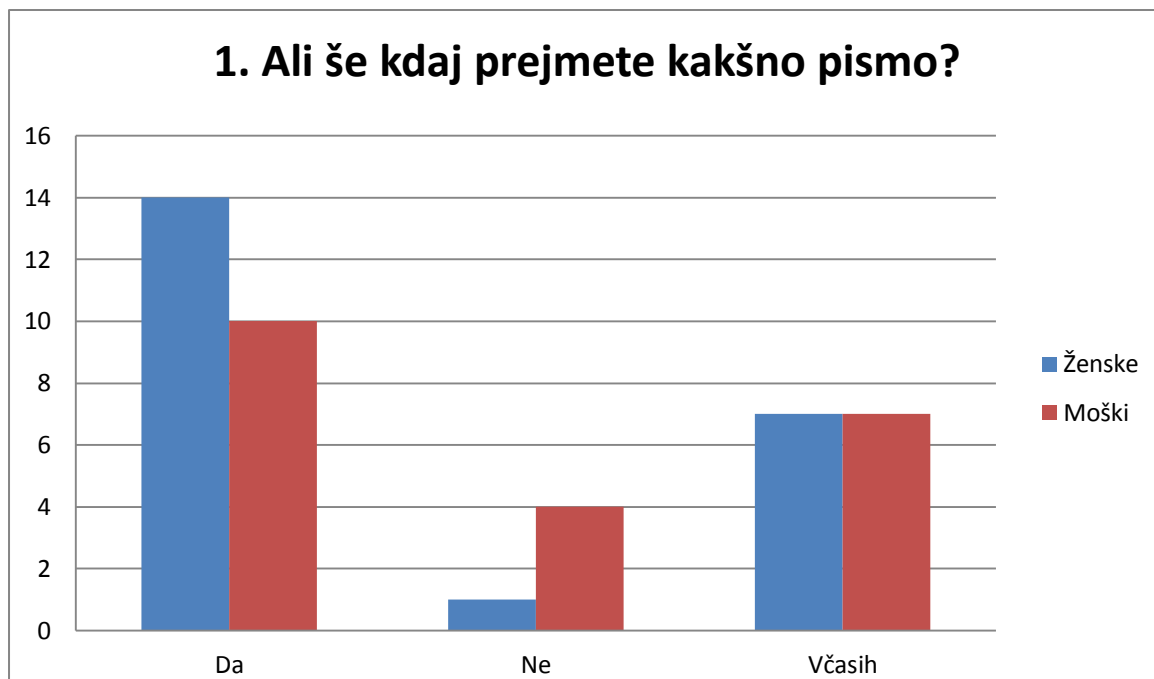
11. Zapiši katere kratice ali slengovske besede uporabljaš pri pisanju sms-ov in jih razloži.

živ-živjo, ajde-adijo, lol- laughing out loud, brb-be right back, rtm-rad/a te imam, keš-denar, idk-I don't know, cool-uredu, tnx-hvala,ful-zelo, mtk-mami, fotr-ati, wtf-what the fuck, tyt-take your time, ju3-jutri, mi2-midva, omg-oh, my god, fb-facebook, swag-she wants a gentleman, hepi-vesel, omg-oh, my god, nzk-ni za kaj, nwm-ne vemty-thank you, np-ni problema.

12. Če veš kakšen pregovor o pismu ga napiši:

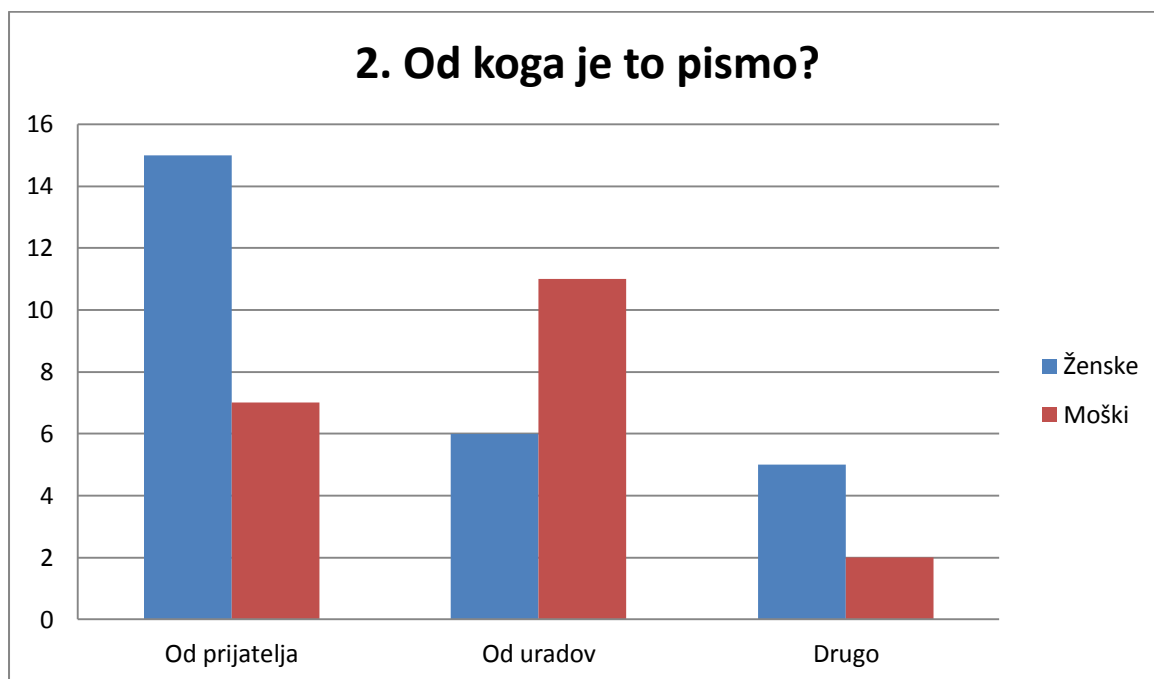
Kdor zlato pismo piše, dobi zlat odgovor.
Kjer je pošta, je tudi poštar.

V devetem razredu sva razdelili 43 anket in reševalo jih je 22 učenk in 21 učencev.

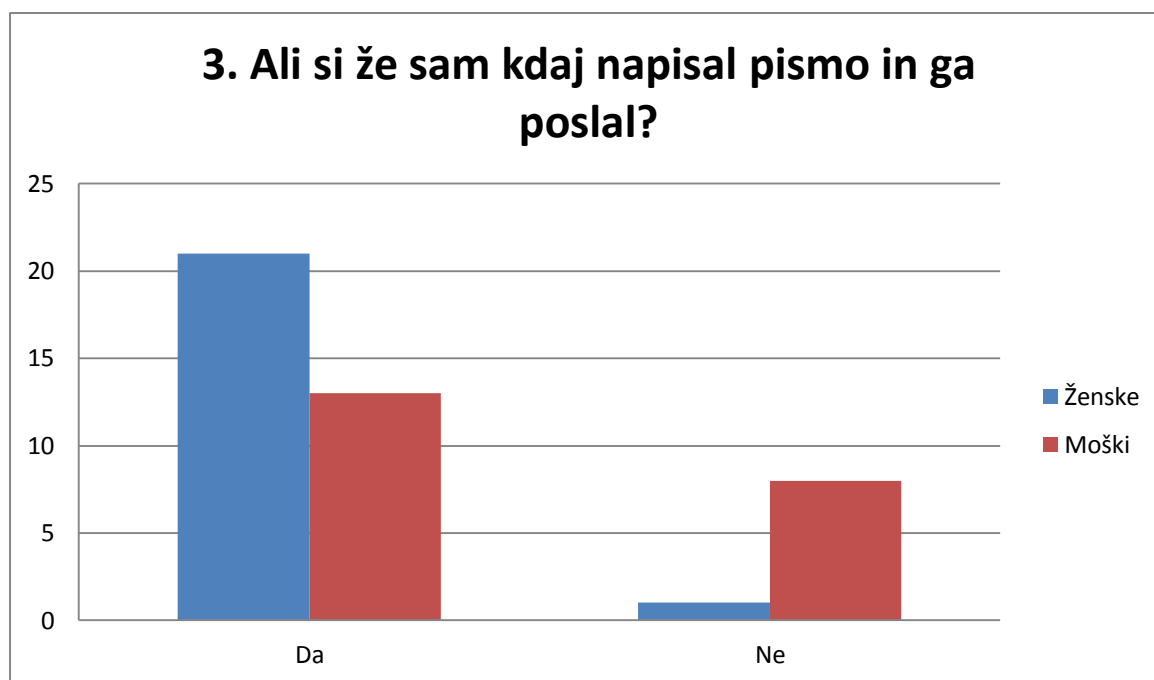
Graf 17: Ali še kdaj prejmete kakšno pismo?

95 % deklet je obkrožilo, da pisma še dobiva, vendar ne tako pogosto. 85 % fantov prav tako še prejema pisma. Ena učenka in štirje učenci pa pisem niso dobili še nikoli.

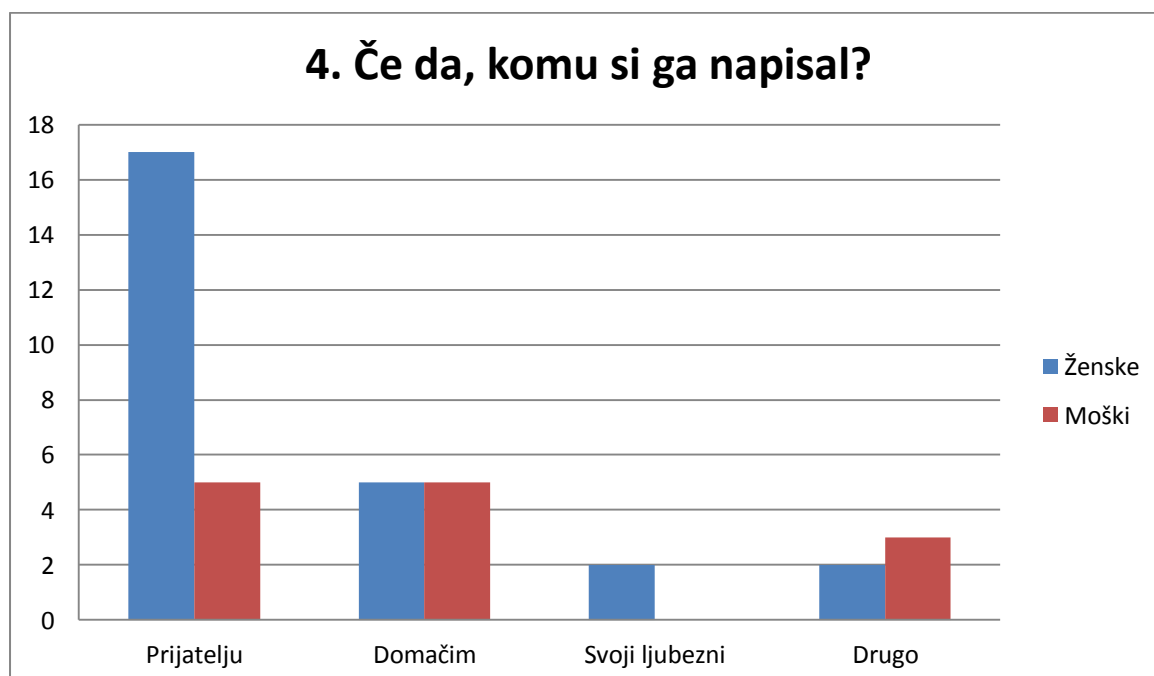
Graf 18: Od koga je to pismo?

Iz grafa izvemo, da učenci 33 % in učenke 68 % pisma dobijo od prijateljev. Od uradov dekleta 27 %, fantje pa 52 %. Od drugih oseb pa jih dekleta dobijo 22 %, fantje pa 9 %. Zanimivo bi bilo raziskati, kateri uradi tem učencem pošiljajo pisma.

Graf 19: Ali si že sam kdaj napisal pismo in ga poslal?

Od deklet jih je 95 % že napisalo pismo, le 5% pa jih ni. Od fantov pa je pismo napisalo le 61 %, 39 % pa jih še ni. Učenci so pozabili pisati pisma ali pa jim je to nepotrebno, saj se vse dogovorijo drugače.

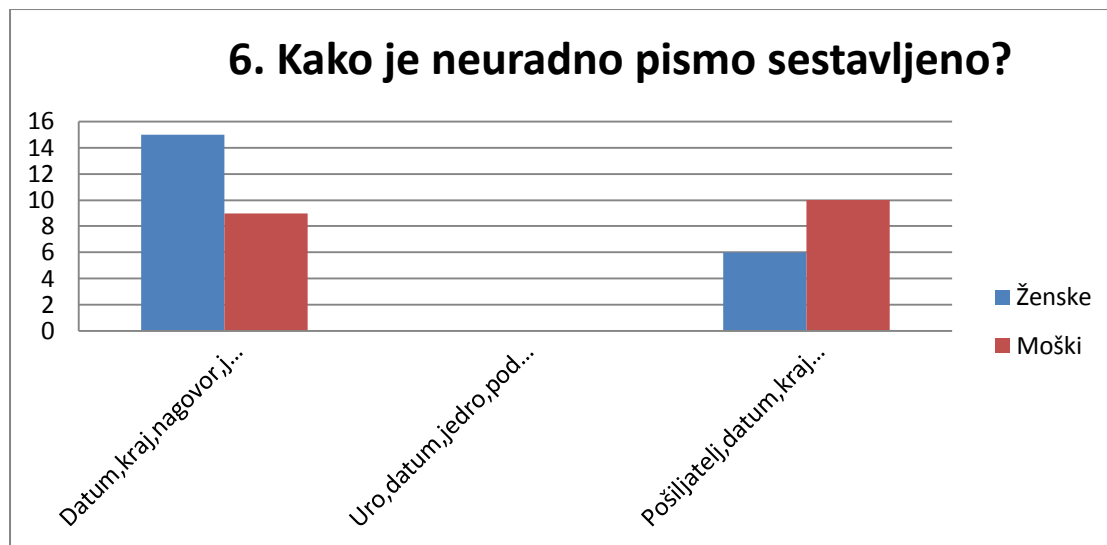
Graf 20: Če da, komu si ga napisal

Punce prijateljem pišejo 77 %, domačim 22 %, ljubezni 9 %, ostalim pa prav tako 9 %. Fantje pa prijateljem pišejo le 24 %, domačim 24%, ostalim pa 14 %, svoji ljubezni pa fantje ne pišejo.

5. Kaj meniš, da bi po tvojem mnenju moralo vsebovati ljubezensko pismo?

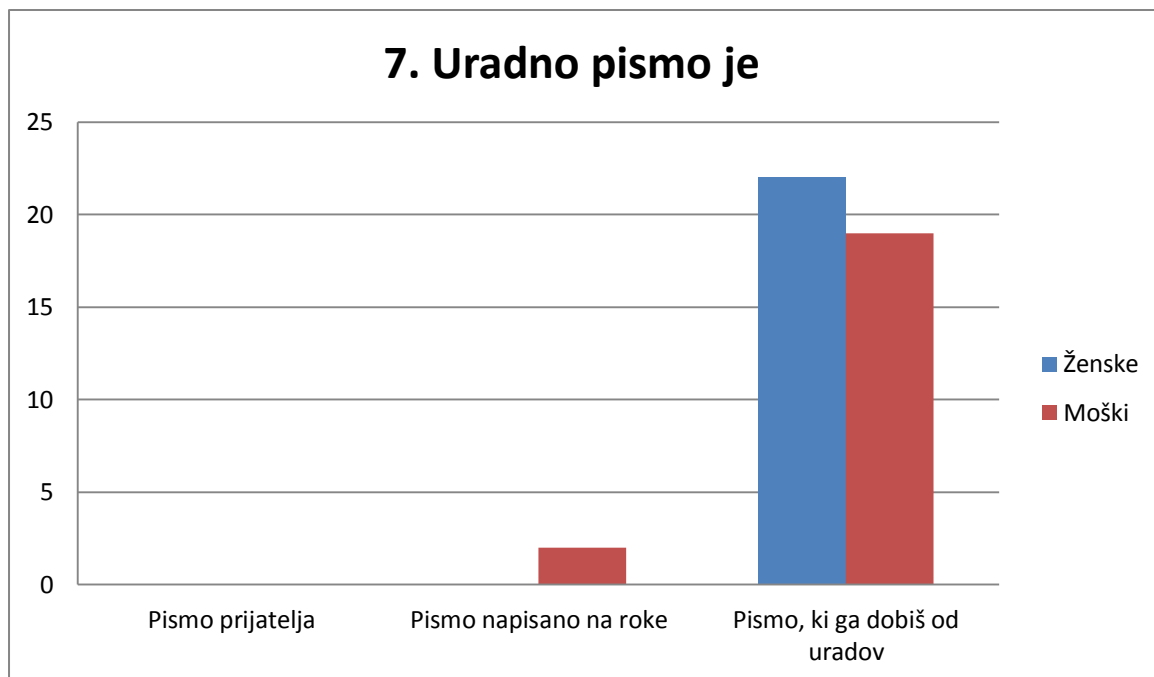
Učenci bi bili veseli pisma v obliki srčka. Besedilo mora biti napisano čustveno in vsebovati mora besede, ki izražajo ljubezen.

Učenke pa bi raje čustvene, romantične, iskrene, lepe besede napisane na lepem papirju. Všeč so jim tudi pesmi.

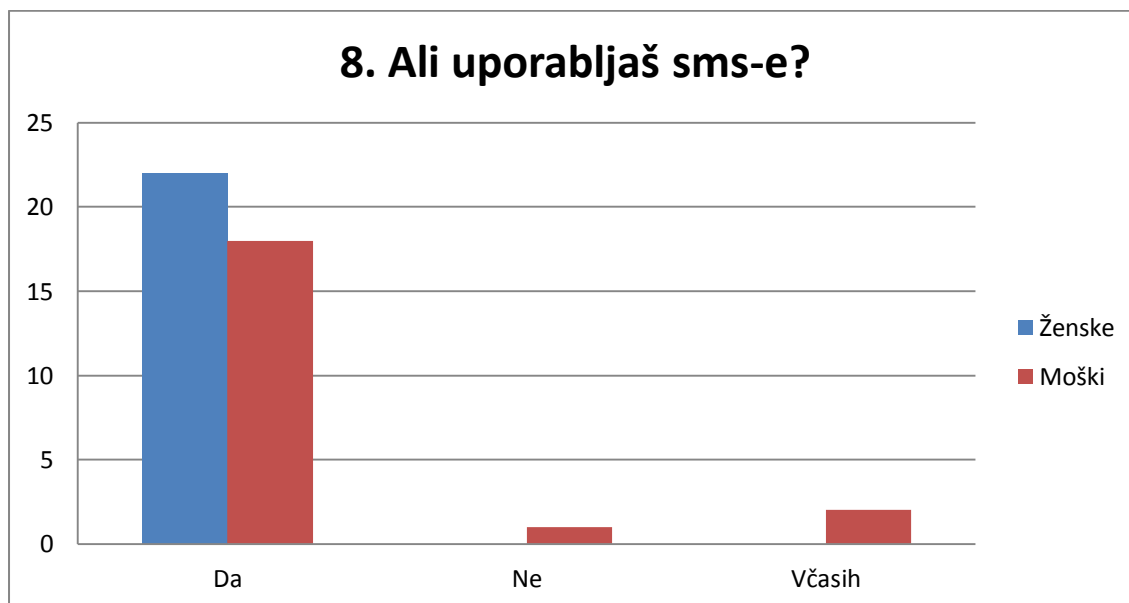
Graf 21: Kako je neuradno pismo sestavljeno?

56 % učencev je odgovorilo prav (68 % deklet, 43 % fantov). Napačno je odgovorilo 37 % učencev (27 % deklet in 47 % fantov). Zakaj sva napisali napačno, ker se o načinu in pravilnosti pisanja pisem naučijo učenci pisati v sedmem razredu osnovne šole.

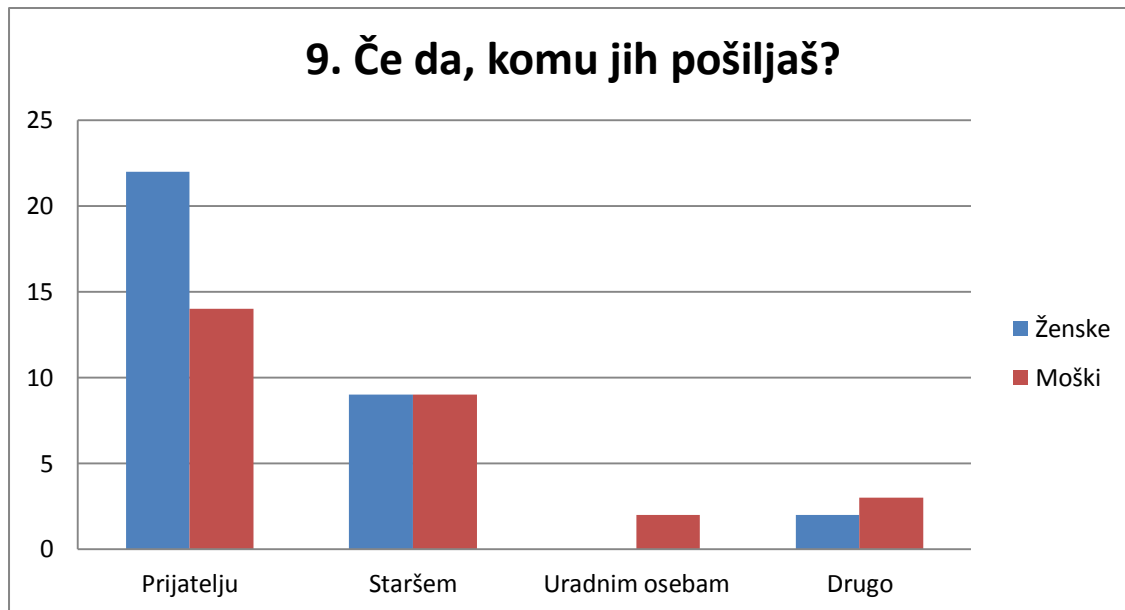
Graf 22: Uradno pismo je

Graf z naslovom Uradno pismo je dokazuje, da dekleta 100 % znajo pravilno odgovoriti, pri fantih pa sta se zmotila le dva ali pa res ne vesta, kakšno je uradno pismo. Ali pa nista razumela besedne zveze napisano na roke. Torej 90 %.

Graf 23: Ali uporabljaš sms-e?

Iz grafa Ali uporabljaš sms-e izvemo, da dekleta 100 % vedno uporabljajo sms-e. Prav tako fantje 95 % uporabljajo sms-e. Samo en učenec je obkrožil, da jih ne uporablja.

Graf 24: Če da, komu jih pošiljaš?

Učenci se največkrat dopisujejo s prijatelji, predvsem pa dekleta, in sicer kar 100 %. Le 63 % fantov se dopisuje s prijatelji. 9 deklet in 9 fantov se prav tako dopisuje tudi s starši. Z uradnimi osebami se pogovarja 9 % fantov. Fantje se z drugimi osebami pogovarjajo 14 %, dekleta pa 9 %.

10. Ali pri pisanju sms-ov uporabljaš knjižni jezik ali se poslužuješ pogovornega jezika?

22 učenk in 17 učencev uporablja pogovorni jezik, 2 učenki in 2 učenca pa knjižnega.

11. Zapiši katere kratice ali slengovske besede uporabljaš pri pisanju sms-ov in jih razloži.

yolo-you only live once, tyt-take your time, brb-be right back, ily-I love you, idk-i don't know, bff-best friend forever, hbu-how about you, dc-dolgočasno, lol- laughing out loud, lp-lep pozdrav, omg-oh, my god, , ju3-jutri, mi2-midva, np-ni problema, ful-zelo, ok-okey, ty- thank you, čaw-adijo, lajf-življenje, wtf-what the fuck, swag-she wants a gentelman, sis-sister, bro-brother.

12. Če veš kakšen pregovor o pismu ga napiši:

Črnilo ne zbledi.

Kdor pismo čaka, ga vedno dočaka.

Kdor pismo piše, dobro piše.

10 RAZPRAVA IN ZAKLJUČEK

V uvodu sva postavili pet hipotez, iz katerih sva izhajali, ko sva sestavljali anketna vprašanja. Prva hipoteza je bila, da nihče izmed učencev ne piše več pisem. To hipotezo sva morali zavrniti, saj sva ugotovili, da je večina učencev že napisalo pismo. Po eni strani naju to čudi, saj so zdaj bolj priročni telefoni, po drugi pa tudi ne, saj sva tudi midve pisali staršem iz šole v naravi. Učenci pišejo pisma tudi prijateljem, kar naju je prijetno presenetilo.

Pri pisanju sms sporočil vsi uporabljajo pogovorni jezik, hipoteza drži, kar sva tudi pričakovali. Osem učencev je sicer odgovorilo, da pišejo v knjižnem jeziku samo staršem, poleg tega pa uporabljajo tudi pogovorni jezik.

Tretja hipoteza ne drži, saj so se učenci zelo potrudili in napisali kar sedem pregovorov. Midve se nisva mogli spomniti niti enega in veseli sva bili odgovorov, ki sva jih dobili.

Četrta hipoteza je potrjena, saj le pet učencev ni znalo odgovoriti na zastavljeno vprašanje, vsi ostali pa so se odlično odrezali in povedali pravi odgovor.

Ugotavljava, da so v večini učenci zadnje triade naše šole že napisali pismo, le majhen je delež tistih, ki tega niso nikoli storili. Med anketiranci v posamezni generaciji je samo pet učencev, ki tega niso še storili.

Ugotavljava tudi, da anketirani učenci zelo dobro poznajo kratice pri sms- sporočilih in jih seveda tudi uporabljajo. Potrudili so se, ker so kratice razvozlati, čeprav so nekatere razložene z neprimernimi izrazi. Angleščina je jezik, ki ga pri pisanju sms- sporočil dobro obvladajo. Nekatere kratice se pojavljajo v sedmem, osmem in devetem razredu npr. ju3-jutri, mi2-midva, np-ni problema ...;

posamezne so navedli le učenci sedmega razreda npr. itk-itak/seveda;

posamezne so navedli le učenci osmega razreda npr. nzk-ni za kaj, nwm-ne vemty
...

posamezne so navedli le učenci devetega razreda npr. swag-she wants a gentelman, sis-sister, bro-brother ...

SMS-ji so postali del našega vsakdana, nekaj, kar se je močno usidralo. Tudi z najinimi vrstniki vzpostavljamo stike predvsem s sporočili po mobilnem telefonu. Dejstvo je, da jezik SMS-jev, predvsem kakršnega poznamo med mladimi, prinaša določene novosti, vendar ne smemo pozabiti, da obstaja tudi uradna SMS-komunikacija, kjer pošiljatelji teh SMS-jev pogosto upoštevajo pravopisna načela. Prihodnost jezika SMS-jev in SMS-komunikacije pa je odvisna tudi od nadaljnega razvoja mobilnih tehnologij, saj pogosto prav tehnološke omejitve vplivajo na jezik SMS-jev in SMS-komunikacijo.

Pisem ne pišemo tako pogosto, kot so jih generacije mojih staršev in starih staršev v času svoje mladosti. Kljub temu pa ob prejemu osebnega pisma tudi mi, mladi, doživljamo toplino čustev, kot so veselje, sreča, zaupanje, upanje, pozornost ...

11 LITERATURA IN VIRI

1. BEŠTER, M. in et. al. (2000). Na pragu besedila 1. Učbenik slovenski jezik v 1. letniku gimnazij, strokovnih in tehniških šol. Ljubljana: Rokus
2. NOVAK, B. A. (1997). Oblike sveta: pesmarica pesniških oblik. Ljubljana, Modrijan, str. 89, 90
3. PAVLIN, M. Sporočanje za šolo in vsakdanjo rabo. Ljubljana: Rokus, 1997.
4. TOPORIŠIČ, J. (1994). Slovenski jezik in sporočanje, 1. Maribor: Obzorja
5. *SLOVAR SLOVENSKEGA KNJIŽNEGA JEZIKA* (2001). Ljubljana, ZRC SAZU
6. <http://sl.wikipedia.org/wiki/SMS>, uporabljeno 11. 3. 2014

12 PRILOGE

Anketa

Pismo ali SMS

Pozdravljeni! Sva učenki 7. razreda in delava raziskovalno nalogo z naslovom Pismo ali SMS. Zato vas prosiva, da odgovorite na naslednja vprašanja. Obkrožiš lahko samo en odgovor! Hvala, da si si vzel/a čas in izpolnil/a anketo. Anketa je anonimna.

SPOL: M Ž
RAZRED: 7. 8. 9.

1. Ali še kdaj prejmete kakšno pismo?

- a) da
- b) ne
- c) včasih

2. Od koga je to pismo?

- a) od prijatelja -neuradno
- b) od raznih uradov/ustanov -uradno
- c) drugo

3. Ali si že sam kdaj napisal pismo in ga poslal?

- a) Da
- b) Ne

4. Če da, komu si ga napisal?

- a) Prijatelju
- b) Domačim
- c) Svoji ljubezni
- č) Drugo

5. Kaj meniš, da bi po tvojem mnenju moralo vsebovati ljubezensko pismo?

6. Kako je pismo sestavljeno?

- a) datum, kraj, nagovor, jedro, pozdrav in podpis
- b) uro, datum, jedro, podpis
- c) pošiljatelj, datum, kraj, nagovor, jedro, pozdrav in podpis

7. Uradno pismo je

- a) pismo prijatelja, sorodnika
- b) pismo napisano na roke
- c) pismo, ki ga dobiš od uradov

8. Ali uporabljaš sms-e ?

- a) da
- b) ne
- c) včasih

9. Če da, komu jih pošiljaš?

- a) prijatelju
- b) staršem
- c) uradnim osebam
- d) drugo

10. Ali pri pisanju sms-ov uporabljaš knjižni jezik ali se poslužuješ pogovornega jezika?

11. Zapiši katere kratice ali slengovske besede uporabljaš pri pisanju sms-ov in jih razloži.

12. Če veš kakšen pregovor o pismu, ga napiši:
